

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

POLSKIEGO TOWARZYSTWA OCHRONY PTAKÓW
z siedzibą w Białowieży ul. Mostowa 25

za 2016 rok

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 roku, w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (DZ.U.01.50.529).

1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (zwane dalej PTOPTOP) z siedzibą w Białowieży, ul. Kolejowa — Wejmutka, zostało zarejestrowane w Rejestrze Stowarzyszeń, Sądu Rejonowego w Białymstoku XII Wydziału Gospodarczego KRS pod numerem 0000082995 w dniu 22.01.2002 r.

REGON 050040006

NIP 543-11-81-345

Wg stanu na dzień 01 stycznia 2016 roku:

Zarząd PTOPTOP:	Imię i nazwisko
Prezes	Jarosław Chyra
Wiceprezes	Robert Kapowicz
Skarbnik	Andrzej Gabiński
Członek Zarządu	Emilia Menderska
Członek Zarządu	Miszo Kocew
Członek Zarządu	Ewa Kozłowska
Członek Zarządu	Grzegorz Grygoruk

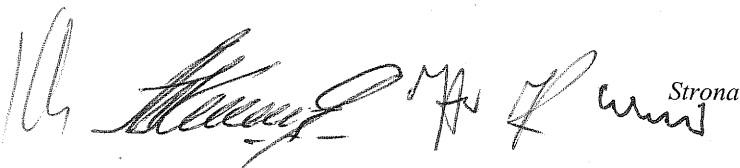
W trakcie roku z pełnienia funkcji w Zarządzie zrezygnowali **Ewa Kozłowska i Emilia Menderska**.

Celem PTOPTOP (wg statutu) jest:

1. Ochrona ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ich siedlisk.
2. Poznawanie stanu i obserwowanie zmian awifauny.
3. Szerzenie wiedzy na temat ptaków, zagrożeń ich bytowania i możliwości ochrony

Cele powyższe PTOPTOP (wg statutu) osiąga przez:

- Podejmowanie i uczestniczenie w działaniach prawnych chroniących ptaki, miejsca ich występowania i wszelkie niezbędne im do życia elementy środowiska przyrodniczego.
- Sprawowanie nadzoru i zarządzanie prawnymi formami ochrony przyrody.
- Ochronę czynną rozumianą m.in. jako:
 - a) zabezpieczanie, konserwację i budowę miejsc lęgowych,
 - b) zabezpieczanie i kształtowanie lęgowisk, żerowisk, noclegowisk oraz innych miejsc występowania ptaków,
 - c) zabezpieczanie i kształtowanie miejsc i siedlisk w których występują gatunki fauny i flory stanowiące pokarm ptaków lub wpływające w inny sposób na populacje ptaków lęgowych i wędrownych,

 Strona

- d) wykupywanie i wdzierzawianie gruntów stanowiących łągowiska, żerowiska, noclegowiska i inne miejsca występowania ptaków,
- e) prowadzenie gospodarstw: rolnego, rybackiego i leśnego,
- f) możliwość refundowania właścicielom, dzierżawcom i użytkownikom nieruchomości
- g) strat wynikających z:
 - gniazdowania i żerowania ptaków,
 - użytkowania przez nich gruntów w sposób zgodny z zaleceniami PTOPTOP.
- Edukację i udział w tworzeniu naukowych podstaw ochrony przyrody ze szczególnym uwzględnieniem ptaków oraz ich siedlisk realizowane m.in. poprzez:
 - b) monitoring, badania naukowe i gromadzenie dokumentacji,
 - c) organizowanie i uczestniczenie w spotkaniach, warsztatach, konferencjach i szkoleniach.
 - d) prowadzenie lekcji, zajęć szkolnych i obozów,
 - e) promowanie i upowszechnianie wiedzy.
- Upowszechnianie zasad zrównoważonego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju obszarów wiejskich.
- Współpracę z instytucjami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, które wyrażą chęć wspólnej realizacji celów PTOPTOP.
- Powoływanie fundacji.
- Zatrudnianie osób fizycznych.
- Prowadzenie działalności gospodarczej w rozmiarach służących realizacji celów statutowych.

2. ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

Działalność statutowa PTOPTOP w 2016 roku była prowadzona poprzez realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony siedlisk ptaków, prowadzenie gospodarstwa rolnego, zakup i dzierżawę nieruchomości przyrodniczo cennych, wykonywanie badań, opracowań i ekspertyz przyrodniczych, edukację dzieci i młodzieży w szkołach oraz szeroko rozumianego społeczeństwa w Stacjach Terenowych PTOPTOP w Żywkowie (woj. warmińsko-mazurskie) oraz Białowieży i Kalitniku (woj. podlaskie), współpracę z organami administracji rządowej, samorządowej i leśnej, a także doradztwo w zakresie działalności i inwestycji środowiskowych mających wpływ na ptaki i ich siedliska.

Działania realizowane w 2016 roku:

- *Podejmowanie i uczestniczenie w działaniach prawnych chroniących ptaki, miejsca ich występowania i wszelkie niezbędne im do życia elementy środowiska przyrodniczego.*
 - a) uczestnictwo w spotkaniach dotyczących działań na terenie Puszczy Białowiejskiej (np. wizyta UNESCO),
 - b) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa 4 budynków inwentarskich (kurników) połączonych „parami” zapleczem o łącznej powierzchni zabudowy 16093 m² o łącznej obsadzie kur mięsnych brojlerów 960 DJP wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działach nr 389/1 i 389/2 położonych we wsi Kruszyniany”,
 - c) uczestnictwo w konsultacjach społecznych dotyczących budowy kurników w Kruszynianach, złożenie wniosku do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w celu uzyskania poparcia sprzeciwiającego się budowie kurników,
 - d) uczestnictwo w postępowaniu dotyczącym wycinki lipy drobnolistnej w miejscowości Wierzchlesie (zakończona odmową wydania decyzji),
 - e) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa fermy trzody chlewnej w miejscowości Pańska Wola”,

- f) uczestnictwo w postępowaniu dotyczącym budowy ferm trzody chlewnej w miejscowości Wojtówstwo, gm. Goniądz, pow. moniecki,
- g) przygotowanie opinii dla Komendy Powiatowej Policji w Mońkach w sprawie zniszczenia kolonii lęgowej gawrona wiosną 2016 roku,
- h) zgłoszenie nowego stanowiska lęgowego orlika krzykliwego w Nadleśnictwie Waliły do RDOŚ w Białymstoku w celu ustanowienia strefy ochrony,
- i) realizacja wspólnej inicjatywy z Nadleśnictwem Waliły, KŁ Cietrzew, Kopalnią Torfu WOKAS dotyczącej budowy dwóch przepustów rurowych umożliwiających migrację zwierząt na rowie melioracyjnym zlokalizowanym na gruncie nadleśnictwa,
- j) złożenie wniosku do Urzędu Miejskiego w Krynkach w celu ustanowienia strefy ochronnej w miejscowości Kruszyniany oraz jej okolicach w postaci zespołu przyrodniczo-krajobrazowego o nazwie „Kruszyniany” o powierzchni 42 ha pod nadzorem Burmistrza Krynek.

Działalność zlecona związana z opracowywaniem raportów oddziaływania na środowisko w zakresie awifauny:

- a) brak.

Sprawowanie nadzoru i zarządzanie prawnymi formami ochrony przyrody.

- a) dzierżawa od Mazurskiego Parku Krajobrazowego 30,00 ha gruntów na terenie użytku ekologicznego „Sątopy-Samulewo” oraz wykonywanie zabiegów ochronnych,
- b) dzierżawa 158,41 ha gruntów od Nadleśnictwa Waliły zlokalizowanych na terenie rezerwatu przyrody „Rabinówka” oraz wykonanie zabiegów ochronnych,
- c) dzierżawa 33,28 ha gruntów od Gminy Białowieża w dolinie rzeki Narewka zlokalizowanych na terenie Natura 2000 Puszcza Białowieska oraz wykonywanie zabiegów ochronnych,
- d) dzierżawa 18,44 ha gruntów od osób prywatnych na terenie Natura 2000 Puszcza Knyszyńska celem kształtowania żerowisk orlika krzykliwego.

– Ochronę czynną ptaków, ich lęgówisk, żerowisk, miejsc koncentracji w trakcie wiosennej i jesiennej migracji oraz miejsc zimowania:

- a) zakup 35,6208 ha w ostojach ptaków: „Kwiecewo”, „Żywkowo”, „Górna Narew”, „Puszcza Białowieska” i „Rabinówka”.
- b) rehabilitacja i wypuszczanie na wolność po udzielenie pomocy weterynaryjnej osłabionych ptaków oraz przekazywanie do specjalistycznych ośrodków rannych ptaków dostarczonych do Sekretariatu PTOP w Białymstoku.
- c) realizacja projektów:

WOJ. WARMIŃSKO - MAZURSKIE

Kampania „Ratuj Kwiecewo”

Termin realizacji: od 01.01. - 31.12.2016

Finansowanie projektu: środki własne.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- prowadzenie strony internetowej www.ratujkwiecewo.pl,
- zbiórka środków finansowych na wykup gruntów na terenie Ostoi,
- bieżące uzgodnienia z lokalną społecznością oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie i Wojewódzkim Zarządzeniem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie,

 Strona

- zakup stacji pomp wraz z działką nr 491/1 o powierzchni 0,0588 ha.

Ochrona rybitw na Warmii i Mazurach

Termin realizacji: od 01.01.-31.10.2016

Finansowanie projektu: środki własne

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- monitoring populacji rybitw gnieźdzących się na wybudowanych wyspach i przyzmach,
- ręczne koszenia wybudowanych wysp.

„Ochrona wybranych gatunków ptaków strefowych na 4 obszarach Natura 2000 w północno – wschodniej Polsce”

Termin realizacji: od 01.01 – 31.12.2016

Finansowanie projektu: Unia Europejska w ramach Funduszu Spójności, działanie: Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, oś priorytetowa: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Olsztynie i w Białymstoku

Zadanie wykonane w ramach projektu to:

- przygotowywanie dokumentacji przetargowej,
- zawarcie umów z wykonawcami na obsługę prawną i mapy geodezyjne.

Ochrona żółwia błotnego (*Emys orbicularis*) w województwie warmińsko-mazurskim. Etap I i II.

Termin realizacji: od 01.01. - 31.01.2016

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (Instytucja wdrażająca CKPŚ) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- wykonanie sprawozdań z osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz raportów trwałości projektów.

WOJ. PODLASKIE

„Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski”

Termin realizacji: od 01.08. - 31.12.2016

Finansowanie projektu: Komisję Europejską z Instrumentu Finansowego dla Środowiska LIFE oraz Vogelschutz-Komitee e.V.

Zadania wykonane w ramach powyższego projektu w okresie sprawozdawczości to:

- negocjacje z Komisją Europejską, Współbeneficjentami, PGE Dystrybucja i NFOŚiGW,
- wyłonienie i zatrudnienie pracowników prowadzących projekt,
- podpisanie umów partnerskich ze Współbeneficjentami projektu,
- wytypowanie ponad 100 gniazd bocianich oraz elementów sieci elektroenergetycznej do zabezpieczenia poprzez wizyty terenowe na większości obszarów,
- wyłonienie prawnika i tłumacza w projekcie,
- udział 2 pracowników i prezentacja projektu na spotkaniu International Kick-Off Meeting w dn. 05.10.2017 r. w Brukseli,
- utworzenie strony internetowej projektu,
- powołanie Komitetu Sterującego projektu,
- wyłonienie wykonawcy i wydrukowanie kalendarza z rysunkami bociana białego na 2017 roku 1500 szt.,
- przygotowanie i ogłoszenie przetargu otwartego na dostawę i montaż 50 strunobetonowych żerdzi wirowanych typu E wraz platformami pod gniazda bociana białego,

- przygotowanie i ogłoszenie przetargu otwartego na dostawę samochodu specjalistycznego z napędem 4x4,
- podpisanie listu intencyjnego z PGE Dystrybucja Oddział Białystok,
- organizacja spotkań szkoleniowych ze współbeneficjentami projektu,
- zorganizowanie konferencji inaugurującej projekt w dn. 24.11.2016 r.,
- promocja projektu w mediach.

Czynna ochrona cietrzewia na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska – etap II

Termin realizacji: od 01.01. - 31.12.2016

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (Instytucja wdrażająca CKPŚ) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach powyższego projektu w okresie sprawozdawczości to:

- wykonanie sprawozdań z osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz raportów trwałości projektów.

Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarze Natura 2000 Puszcza Białowieńska

Termin realizacji: od 01.01. - 31.12.2016

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (instytucja wdrażająca CKPŚ) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- wykonanie sprawozdań z osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz raportów trwałości projektu.

„Ochrona ginących torfowisk w rezerwach Niecki Gródecko-Michałowskiej na obszarze Natura 2000 Puszcza Knyszyńska”

Termin realizacji: od 01.01. - 31.12.2016

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (instytucja wdrażająca CKPŚ) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- wykonanie sprawozdań z osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz raportów trwałości projektu.

Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000

Termin realizacji: od 01–31.03.2016

Finansowanie projektu: Instrument finansowy LIFE+ i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- przygotowywanie odpowiedzi na pytanie KE do raportu końcowego (marzec 2016 r.).

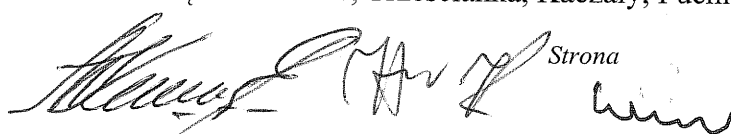
Czynna ochrona dubelta *Gallinago media* w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Narwi

Termin realizacji: od 01.01. – 31.12.2016

Finansowanie projektu: Instrument finansowy LIFE+ i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, współfinansowanie Vogelschutz-Komitee.V.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- wykup gruntów w Dolinie Górnej Narwi – 19,202 ha,
- ukończenie budowy 4 brodów oraz remontu ok. 5 km dróg gruntowych zlokalizowanych w obrębach Narew, Trześcianka, Kaczały, Puchły

 Strona

- budowa 4 brodów w obrębach Trześcianka, Cieluszki i Zawyki – ukończenie budowy brodu w obrębie Zawyki, pozostałe brody w obrębach Trześcianka, Cieluszki i Zawyki ukończone odpowiednio w 97%, 60% i 85%
- remont 200 m drogi w obrębie Trześcianka
- ukończenie budowy platformy obserwacyjnej w obrębie Narew
- wybudowanie 5,5 km ogrodzeń oraz odłowni
- wybudowanie drewnianej wiaty dla zwierząt w obrębie Trześcianka
- odtworzenie kolejnych 21,8 ha łąk w ramach odtwarzania siedlisk dubelta oraz dokończenie odtwarzania z 2015 r. na 3,6 ha (drugie koszenie)
- raporty końcowe z monitoringu entomologicznego, hydrologicznego, botanicznego oraz ornitologicznego dubelta w OSO Dolina Górnej Narwi,
- raport końcowy z oceny wpływu społeczno-gospodarczego działań realizowanych w ramach projektu na lokalną gospodarkę i społeczeństwo oraz przywrócenie funkcji ekosystemu,
- zorganizowanie seminarium podsumowującego projekt,
- zakup gadżetów-pamiątek dla uczestników seminarium podsumowującego,
- bieżące uzupełnianie strony internetowej projektu w wersji polskiej i angielskiej,
- wydanie tzw. Raportu Laika w nakładzie 2000 szt.
- współpraca z fundacją Natura International Polska w tworzeniu Krajowego Programu Ochrony Dubelta,
- tworzenie bazy gruntów KE,
- nadzór nad stadami wypasnymi w DGN,
- przygotowanie wniosku, negocjacje i podpisanie umowy pożyczki na zachowanie płynności finansowej projektu ze środków NFOŚiGW.

Wszystkie wyżej opisane projekty zawierały zadania:

- prowadzenie rozliczeń, składanie sprawozdań finansowych,
- bieżące uzgodnienia, uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń, prowadzenie korespondencji.

Opracowanie i złożenie wniosków o dotację:

- CKPŚ - Konkurs nr 2.4.1/1/2015, nr projektu: **POIS.02.04.00-00-0032/16**
Tytuł projektu: „Czynna ochrona dubelta na terenie torfowisk i dolin rzecznych w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska (PLB200003)”
Wniosek otrzymał dofinansowanie.
Wniosek o współfinansowanie WFOŚiGW w Białymstoku;
- CKPŚ - Konkurs nr 2.4.1/1/2015, nr projektu: **POIS.02.04.00-00-0032/16**
Tytuł projektu: „Ochrona wybranych gatunków ptaków strefowych na 4 obszarach Natura 2000 w północno – wschodniej Polsce”.
Wniosek otrzymał dofinansowanie.
Wniosek o współfinansowanie WFOŚiGW w Białymstoku i Olsztynie;
- CKPŚ - Konkurs nr 2.4.1/1/2016. Numer projektu: **POIS.02.04.00-00-0131/16**
Tytuł projektu: „Ochrona ptaków wodno-błotnych w Dolinie Górnej Narwi PLB200007”
Wniosek otrzymał dofinansowanie.
- CKPŚ - Konkurs nr 2.4.1/1/2016.
Przygotowanie wniosku o dotację dla Nadleśnictwa Augustów pod nazwą „Czynna ochrona głuszca na terenie najważniejszej ostoi Kuriańskie Bagno, położonej w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Augustowska (PLB200002)”.
Wniosek nie otrzymał dofinansowania.

- NCBiR (BIOSTRATEG II), wspólnie z kilkoma wieloma ośrodkami badawczymi (np. Instytutem Zootechniki w Balicach, Instytutem Genetyki w Jastrzębcu, Stacją Badawczą PAN w Popielnie), dotyczącego projektu naukowego mającego na celu zbadanie wpływu wypasu koników polskich na zachowanie różnorodności biologicznej łąk w dolinach rzecznych.
Wniosek nie otrzymał dofinansowania.
- Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Tytuł projektu: „Natural waterways for beneficiary of birds and people in Belarus and Poland”. Współpraca z APB. Numer projektu: PBU1/0601/16.
Wniosek w trakcie rozpatrywania.

- ***prowadzenie gospodarstw: rolnego, rybackiego i leśnego,***
 - a) prowadzenie zabiegów ochronnych poprzez użytkowanie rolnicze ok. 990 ha gruntów stanowiących własność PTOP oraz dzierżawionych, przy wykorzystaniu dopłat obszarowych i z tytułu realizacji programu rolnośrodowiskowego:
 - przygotowanie wniosków do ARiMR (teksty, mapy),
 - zlecenie koszeń,
 - wyznaczanie i okazywanie powierzchni,
 - odbiór prac,
 - zagospodarowanie biomasy;
 - b) prowadzenie gospodarstwa rolnego z hodowlą polskiej czerwonej krowy w Żywkowie (woj. warmińsko-mazurskie) tj. w największej kolonii lęgowej bociana białego w Polsce, w tym: przebudowa stodoły, bieżąca naprawa ogrodzeń na pastwiskach, ogłowienie wierzb, przycięcie drzew owocowych;
 - c) prowadzenie gospodarstwa rolnego z hodowlą konika polskiego w Kalitniku i Ancutach (woj. podlaskie), w tym: bieżąca naprawa ogrodzeń, przygotowywanie koni do licencji i sprzedaży i związana z tym budowa lonżowni, zakup 2 koników polskich,
 - d) współpraca z hodowcami koników polskich w Downiewie, Ancutach, Bobrowej;
 - e) współpraca z rolnikami prowadzącymi hodowlę naszego bydła rasy Polska Czerwona Krowa (Tykocin, Puchły, Masiewo, Janowo).

- ***edukację i udział w tworzeniu naukowych podstaw ochrony przyrody ze szczególnym uwzględnieniem ptaków oraz ich siedlisk realizowaną poza wyżej opisanymi projektami:***
 - a) monitoring, badania naukowe i gromadzenie dokumentacji:
 - inwentaryzacja kolonii czapli siwej na obszarze woj. podlaskiego i warmińsko-mazurskiego,
 - znakowanie piskląt czapli białych kolorowymi obrączkami w kolonii na Jez. Gaładuś,
 - znakowanie piskląt bociana białego kolorowymi obrączkami w kolonii w Żywkowie,
 - monitoring liczebności populacji cietrzewia w Puszczy Knyszyńskiej,
 - inwentaryzacja kolonii czapli siwej na obszarze woj. warmińsko-mazurskiego,
 - monitoring kolonii czapli siwej na obszarze woj. podlaskiego,
 - monitoring oraz znakowanie kolorowymi obrączkami piskląt w kolonii czapli białej na jez. Gaładuś,
 - badanie sukcesu lęgowego orlika krzykliwego na powierzchni badawczej w Puszczy Knyszyńskiej,
 - badanie dynamiki liczebności gniazd w kolonii lęgowej gawrona w Białymstoku (3 rok),
 - badanie sukcesu lęgowego orlika krzykliwego wokół polan osadniczych w Puszczy Białowieskiej,
 - monitoring kolonii gawrona w Białymstoku (7 rok),
 - monitoring derkacza w Białymstoku (5 rok),

- badanie bocianów na wysypiskach śmieci (projekt realizowany w Europie Środkowej przez kilka podmiotów, np. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Narodowa Akademia Nauk Białorusi).
- badania wypluwek czapli siwej z obszaru woj. pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i podlaskiego,
- badania telemetryczne rycyków na Niece Gródecko-Michałowskiej oraz bociana białego w Żywkowie,
- opracowanie danych na temat przylotów ptaków na północne Podlasie (analiza statystyczna),
- recenzowanie artykułów naukowych, np. dla czasopisma „Ptaki Śląska”,
- publikacja prac pod afiliacją PTO2016:
 - a) **Zbyryt A.**, Dojlida M. 2016. Liczebność, zagęszczenie i charakterystyka miejsc lęgowych sroki *Pica pica* w krajobrazie rolniczym północno-wschodniej Polski. *Ornis Polonica* 57: 64–71.
 - b) **Zbyryt A.** 2016. Rozmieszczenie i liczebność kolonii czapli siwej *Ardea cinerea* w województwie podlaskim. *Ornis Polonica* 57: 107–116.
 - c) **Zbyryt A.** 2016. Rozwój populacji lęgowej żolny *Merops apiaster* na Nizinie Północnopodlaskiej. *Ornis Polonica*. 57: 212–227.
 - d) Manikowska-Ślepowerska B., Lazarus M., Żółkoś K., **Zbyryt A.**, Kitowski I., Jakubas D. 2016. Influence of landscape features on the location of grey heron *Ardea cinerea* colonies in Poland. *Comptes Rendus Biologies* 339: 507–516.
 - e) **Zbyryt A.**, **Kapowicz E.**, **Kapowicz R.**, Zub K. 2016. Liczebność, zagęszczenie i sukces lęgowy orlika krzykliwego *Clanga pomarina* w Puszczy Knyszyńskiej w latach 1999–2015. *Ornis Polonica*, 57: 237–247.
 - f) **Zbyryt A.** 2016. Ptaki a zmiany klimatu. *Ptaki Polski* 44: 28–31.
 - g) **Zbyryt A.** 2016. Fotografowanie ptaków – aspekt prawny. *Ptaki Polski* 45: 4–7.
- b) organizowanie i uczestniczenie w spotkaniach, warsztatach, konferencjach i szkoleniach:
 - wygłoszenie prezentacji pt.: „Cietrzew, gatunek zagrożony wyginięciem” w Instytucie Biologii Uniwersytetu w Białymstoku,
 - organizowanie i koordynowanie czynów społecznych/workcampów dla wolontariuszy w Stacji terenowej PTO2016 w Kalitniku (miesiące I, VI, IX),
 - udział w akcji „Noc Sów” 2016 koordynowanej przez Ptaki Polskie,
 - wygłoszenie prezentacji pn. Inwentaryzacja kolonii czapli siwej w woj. warmińsko-mazurskim – założenia metodyczne na XXIV Zjeździe Ornitologów Warmii i Mazur w dniu 27.02.2016 r.,
 - organizacja spotkania ornitologicznego nt. wybranych gatunków ptaków w regionie wraz z pokazem zdjęć z wypraw ornitologicznych w Instytucie Biologii Uniwersytetu w Białymstoku w dn. 8.03.2016 r.,
 - udział 2 pracowników i prezentacja projektu „Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski” na spotkaniu International Kick-Off Meeting w dn. 05.10.2016 r. w Brukseli,
 - zorganizowanie konferencji inaugurującej projekt „Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski” w dn. 24.11.2016 r. w Białymstoku.
- c) promowanie i upowszechnianie wiedzy:
 - organizacja wizyty studyjnej dla ekologów z Gruzji zainteresowanych tematyką funkcjonowania ekologicznego gospodarstwa w bocianie wsi w Żywkowie,
 - organizacja 3 wycieczek ornitologicznych nad Biebrzę dla mieszkańców Białegostoku i okolic,
 - prowadzenie zajęć z dziećmi w żłobku, przedszkolach i szkołach podstawowych,

- patronat nad konkursami ornitologicznymi organizowanymi w przedszkolach i w szkołach podstawowych w Białymstoku,
- wsparcie udziału członkiń PTOPTOP w Rajdzie Ptasiarzy 2016,
- organizacja zjazdu członków PTOPTOP i sympatyków ptaków w Białowieży,
- wydanie Biuletynu Informacyjnego PTOPTOP,
- prowadzenie stron internetowych www.ptop.org.pl oraz www.ratujkwiecewo.pl promujących ptaki oraz ideę ich ochrony,
- prowadzenie witryn PTOPTOP, Bociania Wieś Żywkowo, Ratuj Kwiecewo, Konik polski - hodowla Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Kalitnik – Stacja Terenowa PTOPTOP na portalu społecznościowym Facebook,
- prowadzenie blogu nt. prowadzonej przez PTOPTOP hodowli konika polskiego <http://konikipolskie.wix.com/ptop>,
- uczestnictwo w PTASIM PIKNIKU w Krynicy Morskiej w ramach Europejskich Dniach Ptaków (października 2016),
- współpraca z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi, np. z: PAP, Gazetą Wyborczą, Kurierem Porannym, Gazetą Olsztyńską, Współczesną, Radiem Białystok, TVN, TVN24, TVP Białystok (ponad 10 audycji), TVP Olsztyn, Radiem Olsztyn, TV Kopernik, Polsat, Polsat News;
- udostępnienie wystawy fotograficznej dotyczącej biologii i ekologii cietrzewia dla Uniwersyteckiego Centrum Przyrodniczego im. Profesora Andrzeja Myrchy,
- udział w 5 Białostockim Tygodniu Czytania Dzieciom w przedszkolach i szkołach połączonym z promocją Towarzystwa i działań realizowanych przez nas na rzecz ochrony ptaków,
- działalność Zespołu Roboczego ds. hodowli konika polskiego poprzez organizację wolontariatu i szkolenia osób pracujących z końmi.

d) realizacja projektów:

Centrum Edukacyjno - Informacyjne w Żywkowie

Termin realizacji: 01.05. - 30.09.2016

Finansowanie projektu: środki własne

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- prowadzenie punktu informacji przyrodniczej.

Przeprowadzenie działań edukacyjnych nt. bioróżnorodności biologicznej terenów wiejskich w gminie Supraśl, województwo podlaskie na zlecenie **Stowarzyszenia Uroczysko** w ramach projektu pn. „**Ptaki – podwórkowa spółka: wróbel, jerzyk i jaskółka**”.

Termin realizacji: 01.03. - 30.10.2016

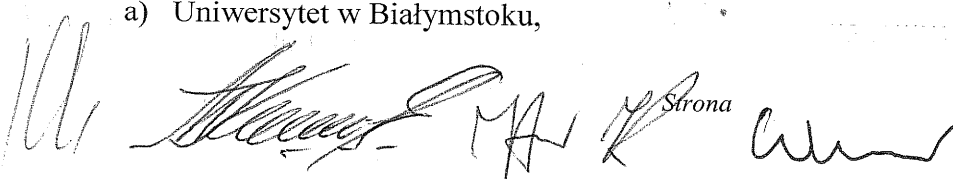
Finansowanie projektu: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- opracowanie treści ulotki oraz ankiety do notowania obserwacji ptaków,
- przygotowanie prezentacji o bioróżnorodności terenów miejskich podczas XXI Uroczyska w Supraślu,
- zajęcia dla uczniów w szkołach gminy Supraśl: 40 godzin lekcyjnych w jednostkach w Sobolewie, Studziankach, Supraślu i Ogrodniczkach,
- udział w obradach komisji oceniającej prace plastyczne przesłane na konkurs organizowany w ramach projektu.

- **współpracę z instytucjami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, które wyrażą chęć wspólnej realizacji celów PTOPTOP:**

a) Uniwersytet w Białymstoku,

The block contains several handwritten signatures in black ink. To the right of the signatures is a rectangular stamp with the word "Strona" written inside it.

- b) Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN,
- c) Uniwersytet Gdański,
- d) Instytut Zootechniki (Państwowy Instytut Badawczy),
- e) Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN,
- f) Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- g) Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie,
- h) Uniwersytet w Rzeszowie,
- i) Polski Związek Hodowców Koni.

3.

Działalności gospodarczej Towarzystwo nie prowadzi.

4.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2016 wyniosło 12 osób zatrudnionych na umowę o pracę, w tym: dyrektor Sekretariatu PTOPTOP, księgowa oraz kierownicy projektów, zarządcy, asystenci i pracownicy techniczni.

Wyplacono gratyfikacje jubileuszowe pracownikom Romanowi Kalskiemu i Ewie Łazowskiej w związku z 20leciem pracy w PTOPTOP.

Członkowie Zarządu nie są zatrudnieni w Towarzystwie

Towarzystwo udzieliło pożyczki Towarzystwu Przyrodniczemu „Bocian” na realizację Programu Ochrony Kulika.

Towarzystwo nie nabyło żadnych obligacji ani udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego.

W roku 2016 nabyto:

- a) **grunty:** o łącznej pow. 35,6208 ha, na zabezpieczenie realizacji celów statutowych Towarzystwa,
- b) **maszyny:** kosiarka dyskowa polskiej firmy SaMasz o szerokości koszenia 2,7 metra.

W roku 2016 zakupiono, wybudowano lub ujawniono środki trwałe:

- a) **hydrobudowle:** 6 szt. brodów (dolina Górnej Narwi),
- b) **inne:** ogrodzenia pastwisk na Trześciance.

5.

W 2016 roku PTOPTOP składało:

- deklaracje miesięczne VAT - 7, a na zakończenie roku PIT-4R, PIT-8AR, CIT-D, CIT-8 i CIT-8/0,
- deklaracje na podatek rolny, leśny i od nieruchomości,
- informacje o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.

6.

W 2016 roku przeprowadzone zostały bieżące kontrole realizowanych projektów finansowanych z funduszu Life+, NFOŚiGW oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Innych kontroli nie prowadzono.

Przeprowadzono badania bilansu za rok 2015.

PREZES

Jarosław Chyła

WICEPREZES

Robert Kępcowicz

SKARBNIK

Andrzej Gabiński

CZŁONEK ZARZĄDU

Jadwiga Falkowska

CZŁONEK ZARZĄDU

Miszor Koców